

COURAGE

DAGBLAD

DÉ

EN OMMELANDEN.

Bij den **COURANT** wordt een **BIJVOEGSEL** gratis uitgegeven

Doordien wordt aan de belanghebbenden kennis gegeven, dat de MILITERAAN van de PROVINCIE GROOTENEGERS de eerste Zitting van dezen jare, bestemd tot het onderzoeken der vrijstellingen van de militaire dienstplicht, op de volgende tijden en op de volgende plaatsen zal worden gehouden en gehouden zal worden als volgt :

VOOR GEWONE BECLAMES.
Op Maandag; den 4den en Dingsdag, den 5 Februario, *Gravdijk*, des Vrijmiddags te half tien.
Op Vreemdag, den 6 Febr., *Haren en Noorddijk*, des Vrijmiddags te tien uren, *Edward*,
Kilker, en *Grijskerk*, te half elf; *Poongkerk*, *Oldehoop*, *Zwaikorn*, *Grudegeest* en *de Boek*,
te elf uren; *Wijkmarer en Oldekerk*, te half twaalf.
Op Vrijdag, den 7 Febr., *Baffo*, *Wensum*, *Leensum*, *Woorstbarren en Leens*, des Vrij-
middags te elf uren; *Ubrum en Aerp*, te half elf; *Bedum*, *Kantens*, *Middelstum en Vithus*,
te elf uren; *Uitruemeden*, *Esauert en Wurffum*, te half twaalf.

Op *Zondag*, den 8 Febr., *Teekens en Loois*, des voormiddags te 10 uren; *Stichting van de Zond- en Doornum*, te half elf; *Appingedam en Hage*, te half twaalf.
Op *Zaterdag*, den 9 Febr., *Hoogezand en Seppensloot*, des voormiddags te 10 uren; *Stichting van de ren*, te half elf; *Noordbroek, Zuidbroek en Schaasda*, te 11 uren; *Midwolde en Finsterwold*, te half twaalf.
Op *Maandag*, den 11 Febr., *Winschoten, Beerta en Nieuwe Schans*, des voormiddags te 10 uren; *Meeden en Muntendam*, te half elf; *Voendam*, te 11 uren; *Wilderbank*, te half twaalf.
Op *Dinsdag*, den 12 Febr., *Nieuwe Pekela*, des voormiddags te 10 uren; *Oude Pekela*, te half elf; *Bollingerwold en Onswedde*, te 11 uren; *Flaetwede en Wedde*, te half twaalf.

VOOR LICHAAMSGEBREKEN.

Op Woensdag, den 13 Febr., Grommingen, des voormiddags te 10 uren.

Op Donderdag, den 14 Febr., Haren, Noorddyk, Aquard, Ezinge, Grijpskerk, Dijkkerk, Oudehede, Zuidhorn, Grootegast en de Leek, des voormiddags te 10 uren; Marum, Oldehoert, Bafje, Wansum, Eenrum, Kloosterburen, Leens, Utrum en Adorp, te 11 uren.

Op Vrijdag, den 15 Febr., Begum, Kantens, Middelstreek, Uthuisen, Uthuiserveesden, Usquard, Wierffum, Ten Boer, Loppersum, Stedum, t Zandt en Bierum, des voormiddags te 10 uren; Appingedam, Delfzijl, Nieuwolds, Terminiën, Hobergond, Sappender, Stichteren, Noordbroek, Zuidbroek, Scheemda, Midwolda en Finsterwolda, te 11 uren.

Op Zaterdag, den 16 Febr., Winschoten, Beerta, Nieuw Sohan, Meulen, Nieuwende, Veendam en Wilderswank, des voormiddags te 10 uren; Nieuw Pekeld, Oude Pekeld, De Knarwolda, Oostwolda, Vlagtwedde en Wedde, te 11 uren.

Wordende de belanghebbenden ernstig gewaarschuwd, om zich in tijds bij den Burgemeester hunner Gemeente te versoegen, ten einde de door hen benodigde attesten, overeenkomstig het voorschrift des wet opgesteld, aan den Militieraad kunnen worden overgelegd.

DUITSCHLAND EN AANGRENZENDE RIJKEN.

BERLIJN den 17 Januarij.

Tot zonne waarschuwing tegen den steenkolen-damp, wordt door onze *Stettin-Zeitung* gemeld, dat te Groot Nimsdorf 8 personen des nachts door dien damp zijn gestikt.

— Te Helsingør heeft de storm den 8 dezer ook groote schade te wege gebragt. Het geheele bolwerk is weggespoeld, de pakhuizen zijn door de zee ondermijnd en de wandelplaatsen aan het strand onbruikbaar geworden.

FRANKFORT den 18 Januarij.

In onse nabuurstaten Hessen-Darmstadt, Baden, Nassau, enz. zijn, sedert ons overnemen, de laatste jaren, door de regeringen alle maatregelen genomen, om in heel

overeenstemmende berigten, door de regering te worden afgegeven. Het is een vreeslijk en afschuwelijk misdadige geval zonder verwijl de handcontingeriten marschvaardig te doen zijn." Het wordt te dringender, om energie te ontwikkelen, daar men brieven en andere documenten in bezit heeft gekregen, die geen twijfel overlaten, dat de Belgische bewegingspartij met de altijd nog heimelijk bestaande en werkende republikeinse vereniging in Frankrijk gemeenschap heeft aangeknoopt.

— De door Beijersche Bladen andermaal verspreide geruchten, dat het Prussische gouvernement tot inwilligingen jegens den Pauselijken Staal, opzigtelijk de gemengde huwelijken, zoude hebben besloten, zijn van allen grond ontleent.

Van den 19den. Het dagblad van Luxemburg beëstelt een brief uit Berlijn, van den 13. Januarij, waarin de meening, alsof de laatste bijeenkomst van den Koning van Hanover met de Pruisische prins in Maagdenburg in verhand zoude staan met het voorbereiden van maatregelen, in gevalleer woeling in Hanover, als on-gegrond wordt voorgedragen. Hoe weinig echter (das vervolgt de berigtgever) deze meening, en andere geruchten van een reeds gegeven bevel tot het mobil-maken van twee armée-korpsen gegrond zijn; — hoe zeer ook alle maatregelen onzer Re-gering aanduiden, dat zij aan de voortdurende des vredes geloof: zoo is men hier toch overtuigd, dat Pruisen geen oogenblik zal aarzelen, dien militairen last, welke de Londensche Conferentie of het Duitsch Verbond hetzelfde binnen korter of langer tijd misschien zal opdragen, terstond op zich te nemen. Een wapenfeit, zoo als dat der Franschen voor de citadel van Antwerpen, zoude ons ligger gewis ook even aangenaam wezen, en zoude voorzeker even min, als de genoemde expeditie, den algemeenen vrede van Europa verbreken."

(Zie het vervolg der Nieuwstijdingen in het Bijvoegsel.)

Mengelwerk.

DE ONTKETENING DER KRANKZINNIGEN DOOR PINEL TE PARIJS.
IN 1792.

Ofschoon men zich thans in de stellige verwachting mag verblijden, van spoedig in den staat ongesticht te zien verrijzen, hetwelk, meer overeenkomstig de eischen der menschelijkheid, tot een verblijf zal dienen voor zoodanige onzer natuurgenoeten, die het hoofdvoorst en hoofddoelmerk van den mensch, het redelijk gebruik namelijk van hunne verstandelijke vermogens missen; en cind dit albaar terug te onvangen, of; zoo niet, dan toch niet langer als redeloze wezens, als dien, ja nog minder dan deze behandeld te worden; zoo kan evenwel de mededeeling van dergelinge meer dan lange redeneringen tot het verstand en het hart sprekende, daadzaken niet overbodig geacht worden, om hen te overtuigen, die het twihselen aan de mogelijkheid, het nut, ja de noodzakelijkheid eener loitsverbetering dief ongelukligen.

Wij bedoelen de ontkenning van de krankzinnigen in het hospitaal *Bicêtre te Parijs*, welke de ontrefte eene betere behandeling en geneeswijze der krankzinnigen, buitendien zoo verdienstelijke geneesheer *PHILIPPE PINEL* het eerst heeft durven onderneemen, onder de hevigste tegenkanting en te midden van de gruwelijkske vrijheidsvrees, die er aldair hiërschte in dien tijd van berogering en gising, welke zoo vele booswichten en ijsselijkheden barde, maar ook onder al het schuim, dat zich opwierp, de bron was van mehige edele eelen en ead, zoo als deze van *PINEL* inderdaad eeng in de bartheiden der menscheit was genoemd worden en waardig is, om meer algemeen bekend te zijn.

Wij zullen het verhaal van deze treffende gebeurtenis in onze taal, maar met dezelfde woorden terug geven, zoo als dezelve eerst onlangs uit de nagelatene aantekeningen van PHIL. PINEL, aan het licht is gebracht door dezelfde waardigen, zich ook aan het heil der krankzinnigen toe wijdende zoon SEBASTIEN PINEL, in zijn belangrijk werk: *Traité complet du Régime sanitaire des aliénés ou manuel des établissemens qui leur sont consacrés*. Par. et Brux. 1837. p. 74.

Het was in de laatste maanden van 1792, toen PINEL, sedert kort benoemd tot eerste geneesheer van Bicêtre, reeds dikmaals, maar vruchteloos, had verzocht, om het gebruik der hoesten te mogen afschaffen, waarmede de razende krankzinnigen waren beladen. Hij besluit eindelijk, om zelf naar den gemeenteraad van *Parijs* te gaan; hier rijnde klagen met nieuwe warme herhalende, vorderde hij de afschaffing van zulk een wreedaardige behandeling: „Burger!“ zegt tot hem een lid van den raad, „ik zal worden met *Bicêtre* komen bezoeken; maar wée u, indien gij ons bedriegt, en onder

Het lid van het gemeentebestuur, hetwelk aldus sprak, was Courton. Des anderen daags kwam hij te Bictre. Courton levert zelf misschien een schouwspel op, even zoo vreemd als dat, hetwelk hij gaat zien: beroofd van het gebruik van zijne beide onderste ledematen en altijd op de armen van mannen gedragen wordende, gelijkt hij een deel van een menschen gepaast op een' ander, en zou men hem wel kunnen zeggen: "geloof niet dat ik een recht en waarlijk stem onnederig gezond heb."

misverstand als hij is; velt hij uit de hoogte, met eene zachte en verwijde stem, onmeêdoogend
voorhissende, wennstest des doods; want de sunn des doods is de eenige, die op dat oogenblik heerschende
Contonq wil zelf de krankzinnigen een' voor een' zien en ondervragen; men geleidt hem in hùn
verblijf; maar hij oogenblikken van snedende dinnen of zelfs harde verwijtingen, en hoort niet te midden
van verwarde kreten en een zand gehuil, dan het ijsselijke getimpel der ketenen, die over d
van vuilheid en rochtcheitheid walcelijke vloeren der hokken weerklinken.

Weldra dit eenhoornige toebee! en de nutteloosheid van zijne pogingen inzade, wendt zich COUTHOORN tot PAUL: "Wat, burger! " zegt hij tot hem, "zijt gij zelf ook, welke dieren te willen ontdekken?"

Te Groningen, ter Boekdrukkerij van C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, in de Oude Boteringestraat. (Met autorisatie.)

BOEHUIS, HONSEMA.